

ОРГАНІЗАЦІЙНО - ПРАВОВІ ОСНОВИ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СПОРТУ

Ліпський Віталій

*начальник управління у справах молоді та спорту
Рівненської обласної державної адміністрації
м. Рівне, Україна*

В останні роки в Україні ігрові види спорту знаходяться під значним впливом різноматних внутрішніх і зовнішніх факторів, зокрема введенням військового стану, складним економічним становищем в країні, неналежним правовим регулюванням діяльності спортивних федерацій. Суттєвий вплив має також неконтрольована взаємодія між державою та суб'єктами у сфері спорту та фізичної культури, яка прийшла на зміну жорсткій системі управління спортом у Радянському Союзі.

Сьогодні процеси глобалізації визначають наступних суб'єктів на спортивному ринку України - Міністерство молоді та спорту України, федерації з видів спорту, спортивні клуби, засоби масової інформації, підприємства, що виробляють спортивну продукцію, меценати, спонсори, бізнесмени, рекламодавці і, звісно, вболівальники та глядачі [3, с.96].

Впродовж останніх років на багатьох форумах, конференціях, у засобах масової інформації від фахівців, спортсменів, науковців, депутатів наголошується про застарілі форми існування системи спорту в Україні, приводяться негативні результати і наголошується на необхідності введення суттєвих змін у цей механізм.

Ще однією з основних проблем спорту в цілому, та ігрових видів спорту, зокрема, називають недостатнє фінансування їх з боку влади. Але, якщо проаналізувати видатки, на спорт виділяються досить суттєві кошти. Так, в бюджеті Міністерства молоді та спорту України на 2023 рік було виділено 3,8 млрд. гривень на розвиток фізичної культури і спорту вищих досягнень, фінансову підтримку громадських об'єднань фізкультурно-спортивного спрямування та на підготовку та участь збірних команд у міжнародних змаганнях, Олімпійських іграх та інших змаганнях. Якщо до цього додати видатки, передбачені у місцевих бюджетах, то виходить сума у понад 8 млрд. гривень[5]. Тому проблема скоріше не в кількості коштів, а в неефективній роботі системи управління спортом України в сучасних умовах.

Держава не отримує належних результатів від роботи системи спорту у вигляді зміцнення здоров'я населення, високих спортивних досягнень, якості життя нації. У спортивних федераціях відсутні повноваження, не вистачає коштів і є законодавчі обмеження. Бізнесмени,

які мають бажання підтримувати спорт і фізичну культуру, не мають належної нормативної бази, яка б заохочувала їх до такої діяльності. У керівників спортивних установ та закладів бракує можливостей належним чином утримувати і розвивати об'єкти інфраструктури [3, с.97]

Законом України від 24.12.1993 р. №3808-ХІІ "Про фізичну культуру і спорт" закріплено державне управління у сфері фізичної культури і спорту [1]. В даному аспекті, спортивні федерації є інструментом, який забезпечує управління спортом з боку держави. Але федерація не має чітко визначених державою повноважень щодо управління тим чи іншим видом спорту. Відносини між державою та федерацією будуються лише на наданні статусу національної, конкурсному відборі, делегуванні тих повноважень, які належать національним спортивним федераціям та на відсутності чіткого регламенту делегування повноважень.

В умовах сьогодення необхідно, щоб спортивна федерація була центром управління видом спорту. Тобто, законодавчо мають бути закріплені права спортивної федерації, принципи її діяльності в якості носія правил та розвитку і управління відповідного виду спорту.

Ще одна проблема для ігрових видів спорту - збереження та розвитку матеріально-технічної бази закладів фізичної культури та спорту.

За інформацією Міністерства молоді та спорту України з початку воєнних дій ворог знищив вщент або пошкодив 523 спортивних об'єктів[5].

Відповідно до постанови КМУ «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету» від 01.04.2022 р. № 401 Кабінет Міністрів України зробив секвестр бюджету і відмовився від усіх капітальних видатків, які передбачались на 2022 рік[2]. Це призвело до зупинки будівництва спортивних об'єктів і консервації недобудованих споруд. І відповідно відтермінувало на невизначений час добудову та введення в експлуатацію необхідних спортивних об'єктів, будівництво яких здійснювалося впродовж останніх років.

Воєнний стан в Україні, продовження військової агресії росії проти нашої держави та глобальні проблеми спорту вищих досягнень призводять до ще однієї проблеми в ігрових видах спорту - це міграція спортсменів, виїзд їх за кордон у провідні країни світу, участь їх у найсильніших чемпіонатах, підготовка у професійних клубах та центрах підготовки. З однієї сторони такі спортсмени включені до складу іноземних клубів, працюють за їх методикою підготовки, отримують ігровий досвід в провідних лігах світу та європейських турнірах. Але з іншого боку, суттєво знижується конкуренція у змаганнях з ігрових видів спорту в чемпіонатах України, виникають проблеми з формуванням національних збірних команд з видів спорту, суттєво знижується інтерес до національних змагань з боку глядачів та спонсорів.

В Україні існує гостра необхідність розробити на законодавчому рівні механізм, який би стимулював бізнесменів до вкладання інвестицій в спорт. На сьогодні бізнес немає ні податкових, ні яких небудь інших преференцій за те що вони фінансують спорт або інвестують у спортивні клуби. А керівники спортивних клубів та установ не мають належних можливостей утримувати ці клуби і підтримувати об'єкти інфраструктури без їх допомоги.

Але, на спортивному ринку нашої держави вже є приклади позитивної динаміки у цьому питанні. В останні роки намітилася виражена тенденція підвищеної зацікавленості представників бізнесу в спорті - особливо серед регіональних інвесторів [3, с.106].

ЛІТЕРАТУРА

1. Про фізичну культуру та спорт [Електронний ресурс]: Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII (зі змінами) – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>.
2. Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04.2022 № 401 (зі змінами) – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-2022-%D0%BF#Text>.
3. Петрушевський С. І. Розвиток гандболу в Україні в умовах глобалізації спорту: монографія. - Київ: Видавничий дім Д.Бураго, 2022.
4. Мічуда Ю. П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку. Закономірності функціонування та розвитку. Київ: Олімпійська література; 2007.
5. Міністерство молоді та спорту України [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://mms.gov.ua>.